

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22 252, el. p. info@am.lt, <https://am.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Seimo	2023-	Nr.
Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto	į 2022-11-10	Nr. S-2022-4871
pirmininkui		

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO VALSTYBĖS VALDYMO IR SAVIVALDYBIŲ KOMITETE PRIIMTŲ SPRENDIMŲ (DĖL NUOSAVYBĖS TEISIŲ ATKŪRIMO Į ŽEMĘ)

Aplinkos ministerija 2022 m. lapkričio 10 d. gavo Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto (toliau – Komitetas) raštą Nr. S-2022-4871, kuriuo pateiktas 2022 m. lapkričio 9 d. Komiteto posėdžio sprendimas siūlyti Aplinkos ministerijai perėmus nuosavybės teisių į žemę atkūrimo funkcijos koordinavimą, inicijuoti teisinio reglamentavimo pokyčius, kad būtų užtikrintas efektyvus(trumpiausiu įmanomu terminu) ir teisingas (pretendentų teisėtus lūkesčius atitinkantis) nuosavybės teisių į žemę atkūrimo procesas, ir prašoma iki 2023 m. birželio 1 d. informuoti Komitetą apie siūlomus/inicijuotus pokyčius.

Informuojame, kad 2022 m. rugsėjo 9 d. įsakymu Nr. V-151 „Dėl darbo grupės žemės valdymo ir naudojimo politikos formavimo, įgyvendinimo ir kontrolės pertvarkos antrojo etapo klausimams spręsti sudarymo“ aplinkos ministras sudarė darbo grupę, kuriai pavesta teikti Aplinkos ministerijai konkrečius pasiūlymus dėl 2022 m. birželio 30 d. Seime priimto Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 ir jo lydimųjų įstatymų tobulinimo ir kitus pasiūlymus, susijusius su žemės valdymo ir naudojimo politikos formavimo, įgyvendinimo ir priežiūros teisinio reguliavimo tobulinimu, pasitelkiant specialistus, ekspertus, kitų institucijų, įstaigų ir organizacijų atstovus. Pažymėtina, kad darbo grupėje kartu su Vilniaus miesto savivaldybės atstovais ir Lietuvos Respublikos Seimo nare Rita Tamašuniene buvo diskutuojami nuosavybės teisių atkūrimo į žemę užbaigimo klausimai, ieškoma sprendimo būdų, paspartinti grąžinimo į žemę procedūras.

Aplinkos ministerija, atsižvelgdama į darbo grupės konkrečius pasiūlymus, parengė Žemės įstatymo ir 16 susijusių įstatymų projektų paketą, kurį Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2023 m. gegužės 10 d. nutarimu Nr. 349¹ pateikė svarstyti Lietuvos Respublikos Seimui.

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. gegužės 10 d. nutarimas Nr. 349 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 10, 11, 12, 13, 22, 27, 30, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 straipsnių

Įstatymų projektų tikslas – skaidrinti ir paprastinti valstybinės žemės valdymą ir naudojimą. Teikiamu svarstyti Seimui Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo (toliau – Atkūrimo įstatymas) keičiamu 21 straipsnio projektu siekiama:

- savivaldybėse, kuriose nebaigtos nuosavybės teisių atkūrimo procedūros, suteikti galimybę nuosavybės teisėms atkurti skirti ne tik žemės sklypus individualiai statybai, bet ir kitai ūkinei-komercinei veiklai;

- savivaldybėse, kuriose nebaigtos nuosavybės teisių atkūrimo procedūros ir nėra galimybės atkurti nuosavybę kitais būdais, jeigu sprendimas dėl nuosavybės teisių atkūrimo nepriimtas arba priimtas, bet iki prašymo pakeisti valią dėl atlyginimo būdo pateikimo dienos neįvykdytas arba iš dalies įvykdytas, galimas atlyginimas lygiaverčiu kitos paskirties žemės sklypu (plotu).

Atkūrimo įstatymo įgyvendinančiose nuostatose numatyta, kad savivaldybių administracijos iki 2023 m. gruodžio 31 d. savivaldybėse, kuriose nebaigtos nuosavybės teisių atkūrimo procedūros, įpareigos baigti žymėjimą kartografinėje medžiagoje apie laisvą (neužstatytą) natūra grąžintiną žemę ir, atlikus šį žymėjimą, priimti savivaldybės mero sprendimą, kad žymėjimas kartografinėje medžiagoje apie laisvą (neužstatytą) natūra grąžintiną žemę baigtas, ir natūra grąžintinos laisvos žemės nėra.

Siekiant efektyviai užbaigti reformą Atkūrimo įstatymo 21 straipsnio 7 dalis tikslinama, nurodant „Jeigu mieste suformuotų naujų žemės sklypų bendras plotas yra toks, kad visiems piliečiams, turintiems teisę pagal šį įstatymą šiame mieste atkurti nuosavybės teises, perduodant neatlygintinai nuosavybėn naujus žemės sklypus, būtų galima perduoti neatlygintinai nuosavybėn po naują žemės sklypą ar jo dalį, tačiau šie piliečiai, Vyriausybės nustatyta tvarka kviečiami rinktis iš šiame mieste suformuotų naujų žemės sklypų, kvietime nurodytu laiku neatvyksta (išskyrus neatvykimą dėl ne nuo jų valios priklausančių aplinkybių) rinktis arba atvykę per vieną mėnesį nuo kvietime nurodytos datos nepasirenka iš siūlomų naujų žemės sklypų, arba jiems naujų žemės

pakeitimo ir VI skyriaus papildymo 35¹ ir 35² straipsniais įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 2 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 9, 20, 23, 25, 26, 30, 34, 37, 45 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 3, 4, 5, 7, 9, 12, 13 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 15, 16, 17, 18, 19, 20 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 4, 17 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 2, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 24, 27 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 2, 3, 6, 8, 9, 10, 11, 15, 15¹ ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo Nr. X-1241 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos vandens įstatymo Nr. VIII-474 15 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 31 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-301 14 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat valstybės garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymo Nr. VIII-792 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos kelių įstatymo Nr. I-891 10 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 9, 23¹ ir 30² straipsnių pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“.

sklypų perduoti neatlygintinai nuosavybėn nėra galimybių dėl laisvos žemės fondo žemės šiame mieste trūkumo, naujų žemės sklypų nepasirinkusiems ar (ir) negavusiems neatlygintinai nuosavybėn, piliečiams nuosavybės teisės atkuriamos atlyginant pinigais. Piliečiams, kurie esant išvardytoms sąlygoms nepasirinko ar (ir) negavo neatlygintinai nuosavybėn šio įstatymo (Atkūrimo įstatymo) 5 straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytų naujų žemės sklypų, kompensuojama vidutinė Vyriausybės nustatyto dydžio žemės sklypo atitinkamame mieste vertės pinigų suma, kurią nustato Vyriausybė.“

Praktikoje yra atvejų, kai prašoma atkurti nuosavybės teises į itin mažo dydžio žemės plotą, tačiau racionalaus žemės naudojimo prasme apskritai nebūtų galimybių suformuoti tokio dydžio atskirų žemės sklypų. Minėtos priežastys daro neigiamą įtaką bendrai nuosavybės teisių atkūrimo procesų baigčiai. Atkūrimo įstatymo pakeitimais siekiama esamoje situacijoje piliečiams, kuriems nuosavybės teisės turi būti atkurtos, užtikrinti realią pasirinkimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo galimybę bei kuo greičiau užbaigti visos valstybės mastu nuosavybės teisių atkūrimo procesus.

Paminėtinos ir prevencinės (skatinančios užbaigti atkūrimo procesą) teisinės priemonės, įtvirtinamos Žemės įstatymo pakeitimo įgyvendinamosiose nuostatose, t. y. numatoma, kad savivaldybės, kuriose nebus baigtos nuosavybės teisių atkūrimo procedūros, nuo 2024-01-01 tapusios valstybinės žemės patikėtinėmis, neturės teisės perduoti valstybinės žemės tretiesiems asmenims, kol jų teritorijoje nebus baigtos nuosavybės teisių grąžinimo procedūros.

Aplinkos ministerija, nuo 2023 m. sausio 4 d. perėmusi iš Žemės ūkio ministerijos žemės valdymo ir naudojimo politikos formavimo klausimus, aktyviai rūpinasi nuosavybės teisių į žemę atkūrimo užbaigimo klausimais. Tuo tikslu Aplinkos ministerija reguliariai organizuoja tarpinstitucinius pasitarimus, kuriems vadovauja aplinkos ministras, su atsakingais institucijų atstovais (NŽT, savivaldybės) spartesnėms nuosavybės teisių į žemę atkūrimo procedūroms aptarti.

Aplinkos ministras

Simonas Gentvilas

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius (2023-07-10 15:42:01)
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO VALSTYBĖS VALDYMO IR SAVIVALDYBIŲ KOMITETE PRIIMTŲ SPRENDIMŲ (DĖL NUOSAVYBĖS TEISIŲ ATKŪRIMO Į ŽEMĘ)
Dokumento rūšys	RAŠTAS
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-06-15 Nr. D8(E)-3696
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2023-06-15 Nr. G-2023-5528
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Simonas Gentvilas, Ministras
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-06-15 11:19:20 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-XL
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-06-15 11:19:31 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	EID-SK 2016.2.5.4.97=#0c0e4e545245452d3130373437303133,AS Sertifitseerimiskeskus,EE
Sertifikato galiojimo laikas	2018-06-29 16:29:33–2023-06-28 23:59:59
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	DBSIS
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-06-15 12:46:29 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA,VI Registru centras - i.k. 124110246,RCSC,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2022-05-19 16:48:06–2025-05-18 16:48:06
Parašo paskirtis	Gauto dokumento registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Seimo kanceliarija, Dokumentų valdymo sistema
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-06-15 13:04:13 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA,VI Registru centras - i.k. 124110246,RCSC,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2022-02-28 10:34:07–2025-02-27 10:34:07
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	-
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.72.2
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2023-07-10 15:42:01)

Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2023-07-10 15:42:01 atspausdino Vilma Keidūnė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-